

Digitalisering och förnyelse
Lotta Nordström

Finansdepartementet

10333 STOCKHOLM

Remiss - Organisationsförändring av Post- och telestyrelsen och Myndigheten för digital förvaltning

Sammanfattning (SKR:s sammanfattande ställningstaganden)

Tack för att ni berett SKR möjligheten att få komma med inspel på Diggs och PTS redovisning av synpunkter på den föreslagna sammanslagningen av nämnda organisationer (i2024/02416). Överlag ser SKR positivt på sammanslagningen och ser goda förutsättningar för samordningsvinster med att slå samman myndigheterna. Samtidigt ser vi även utmaningar som också har presenterats i redovisningen.

Positiva effekter med en sammanslagning

Möjliggörandet av en kraftsamling för digitalisering: En sammanslagen myndighet får bättre förutsättningar att ta ett helhetsansvar för digitaliseringspolitik, inklusive AI och digital infrastruktur. Potential att samordna resurser, exempelvis inom digital inkludering, tillgänglighet och gemensam infrastruktur. SKR bedömer att komplexiteten kring i digitaliseringsfrågor ökar och därmed finns skäl till att göra den statliga samordningen mer effektiv och som stor myndighet finns bättre förutsättningar att vara en drivande statlig aktör.

Goda möjligheter till effektivare samspel: En myndighet som nav för offentlig sektors digitalisering kan underlätta kontakter och samarbeten med näringslivet och en ökad kapacitet att representera Sverige i EU och andra internationella sammanhang.

En kontaktyta: En samlad myndighet kan ge kommuner och regioner en tydligare ingång till en statlig aktör gällande stöd, vägledning och tillsyn inom digitalisering. Därtill kommer också behovet av en samordnad hantering av anslutning till de infrastrukturer som en ny myndighet skulle utveckla eller förvalta.

Effektivare samverkan: Möjlighet till starkare samordning av initiativ, exempelvis kring AI, digital infrastruktur och interoperabilitet (under förutsättning att Digg får förvaltningsövergripande föreskriftsrätt).

Ökad innovationskraft: Om myndigheten tydligt prioriterar utveckling kan kommuner och regioner uppleva ett bättre stöd kring implementering av ny digital teknik.

Utmaningar

SKR ser ett antal, för kommuner och regioner, utmaningar med en sammanslagning som bör hanteras i tydliga instruktioner till en ny myndighet:

SKR ser en risk för att Digg under tiden för sammanslagningen får ökad fokus och ledningsuppmärksamhet på sammanslagning vilket riskerar minska myndighetens förmåga att upprätthålla tempot i tjänster och infrastruktur som t.ex. SDK och den digitala identitetsplånboken. Genomförandet av sammanslagningen behöver därför genomföras utan att störa tillhandahållande, förvaltning och anslutningsstöd till befintliga digitala infrastrukturtjänster. I detta finns också mjukare faktorer och risker som att omorganisering innebär ett förlorat momentum i nyligen etablerade organiseringar kring specifika tjänster.

SKR ser en risk att sammanslagningen uppfattas som att Digg ska inkluderas i PTS, snarare än att det är två myndigheter som tillsammans ska skapa en ny myndighet. I det fall sammanslagningen beskrivs och uppfattas som att Digg ska inkluderas i PTS är risken stor att Diggs utvecklingsorienterade kultur påverkas negativt av en mer tillsynsorienterad myndighetskultur på PTS. Diggs stödande funktioner riskerar därmed att nedprioriteras till förmån för PTS tillsynslogik, vilket kan försvaga innovationsstödet till kommunsektorn. Diggs uppdrag att ”samordna och stödja den förvaltningsgemensamma digitaliseringen i syfte att göra den offentliga förvaltningen mer effektiv och ändamålsenlig” samt ”ansvara för den förvaltningsgemensamma digitala infrastrukturen” får inte nedprioriteras till förmån för PTS tillsynsuppdrag. Snarare behöver denna roll snarare förstärkas för att nå målen i regeringens beslutade digitaliseringsstrategi.

Digg har idag uppgift enligt instruktion (1§) att samordna och stödja den förvaltningsgemensamma digitaliseringen i syfte att göra den offentliga förvaltningen mer effektiv och ändamålsenlig. I offentlig förvaltning inkluderas även kommuner och regioner vilket inte PTS har idag. SKR ser stora behov av att uppgiften att stödja och samordna den förvaltningsgemensamma digitaliseringen i kommun, region och stat är central och ett uppdrag som även den nya myndigheten behöver ges och gärna ytterligare förstärkas.

Uppdraget att både stödja och granska inom digitaliseringsområdet kan innebära intressekonflikter om rollfördelningen är otydlig. SKR ser därför en risk att det kan bli oklart om kommunen eller regionen möter en kontrollant eller en samarbetspartner i mötet med den nya myndigheten – särskilt i känsliga frågor som tillgänglighet och cybersäkerhet. Här ser SKR att det krävs en tydlig separation av uppdragen i dialog, kommunikation och samverkan. Regeringen bör också tydliggöra att det stödande uppdraget inte får undermineras till förmån för tillsyn. SKR menar också att kommuner och regioner bör involveras i utformningen av stöd- och tillsynsmetoder.

SKR anser att det är av stor vikt, bland annat på grund av de stora satsningar kommuner och regioner genomför vad gäller anslutning till nationell infrastruktur, att hålla nere riskerna för kompetenstapp samt avbrott i produktion och utvecklingstakt genom tidiga och tydliga regeringsbeslut och kommunikation om inriktning, genomförande och lokalisering.

SKR noterar också att redovisningen innehåller en rad risker som lyfts av Digg, medan PTS har färre invändningar. Denna obalans tyder på att myndigheterna har olika syn på fördelar och nackdelar där Digg tydligt flaggar för både operationell risk men även personal-/arbetsrelaterade frågor. SKR ser att det finns ett tydligt behov av att djupare analysera de frågeställningar där myndigheterna har olika syn för att synergier ska kunna effektueras.

Sveriges Kommuner och Regioner

Palle Lundberg
Verkställande direktör

Ola Odebäck
Direktör Avdelningen för ekonomi och styrning